

2B
CONNECT
BEDRIJVEN
& BIODIVERSITEIT

Interreg
EUROPESE UNIE
Vlaanderen-Nederland
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

2B CONNECT

Louis Verbruggen
9 mei 2017

Kennisdagen Biodiversiteit en Bedrijven

*De taal van bedrijfsleiders en de
taal van ecologen: afstemmen
geblazen*

De taal van bedrijfsleiders en de taal van ecologen: afstemmen geblazen

- Het **bedrijf**: de stakeholders, de winst, zijn levenscyclus, het momentum voor een actie, inpasbaarheid van de actie, aanvaardbaarheid van de actie
- De **ondernemer**: zijn visie, zijn logica, zijn taal, risico's versus kansen, prioriteiten, beschikbare middelen, ...
- **Managementsysteemdenken**, PDCA, ISO, HLS, GRI, MVO, UN SDG 2030... : leiderschap, context van de organisatie, stakeholderanalyse, materialiteitsmatrix (relevant-significant-prioritair), beleid, structuur, borging, procedures, verankering, transparantie, traceerbaarheid, personeel, communicatie, volhouden,
- **Biodiversiteit** zien als een **aanvaardbare** en **inpasbare opportuniteit**. Moet kunnen, toch!

Het ondernemerschap in essentie en puur

Er is maar **één vraag** die een ondernemer zich echt stelt

Is dit voorstel - deze situatie ?

Een " **Asset** " of Een " **Liability** "

Aanwinst, Toegevoegde
waarde, Een plus, Kans ...

(Zeer (Groot))
Risico

Waar liggen ondernemers
echt van wakker ?

Top 10 meest en Top 10 minst bepalende uitdagingen !!!
Keuze uit 50 trends voor de toekomst van hun bedrijf

Kernbegrippen

- Materialiteitsmatrix-RA
- Relevantie
- Significantie
- Prioriteit
- Kans op actie

Toekomstenuquête Bedrijfsleiders

Top 10 meest

Top 10 minst

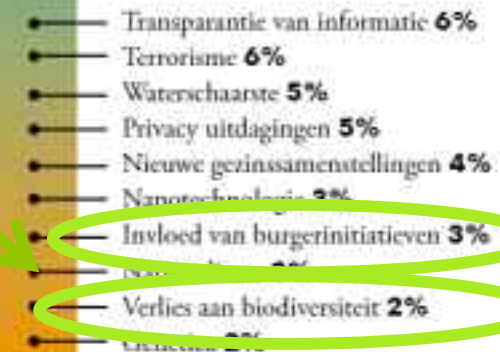

FIG 1

Meest en minst relevante trends en omgevingsfactoren in de bedrijfs-wereld. Blauw = 10 meest gekozen trends, oranje = 10 minst gekozen (Bron: ETION-Toekomstenuquête 2016)

* De enquête werd afgenomen in de loop van maart 2016 bij 274 bedrijfsleiders en beslissingsnemers uit organisaties in Vlaanderen en Brussel.

Van Ondernemerschap ... naar MVO ... naar Biodiversiteit

Ondernemerschap = Veel ! ---> **Biodiversiteit** = 1 ervan
Maar ook maar 1 !!! **Prioriteiten** afstemmen dus!!!

Van Ondernemerschap
... naar MVO ... naar Biodiversiteit

Succesvol Internaliseren van
Biodiversiteit

- 3 nodige stappen -

Internaliseren van Biodiversiteit

- 3 nodige stappen -

1

STRATEGISCHE VISIE 2030
Stakeholders - Risico's - Kansen
Relevant – Significant - Prioritair

2

OPERATIONEEL MANAGEMENT
Gestructureerd ondernemen

3

COMMUNICATIE
Interne & Externe Stakeholders

AL VRIJWATER m3/% EN21

NOx EN Sox EMISSIES Nm3 EN20

TOTALE EMISSIES BROEIKASGASSEN

Nm3 EN16

BEHEERSING BIODIVERSITEIT %

EN14

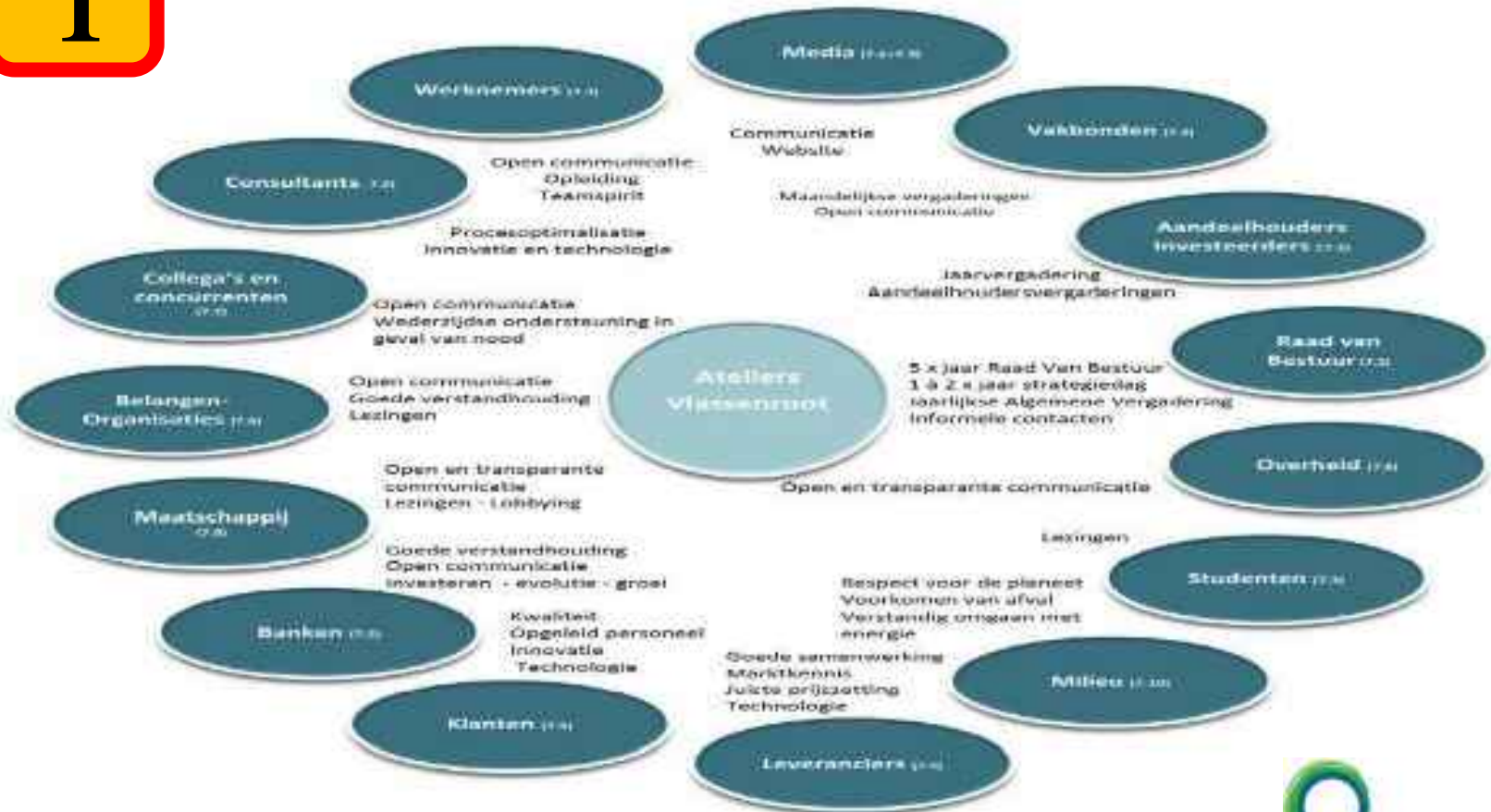
Internaliseren biodiversiteit in 3 stappen

1

STRATEGISCHE VISIE 2030 Stakeholders - Risico's - Kansen Relevant – Significant - Prioritair

1

Overzicht stakeholders en de manier waarop we met hen in verbinding staan.
 Gebruikte code 1 (1-4); referentie tot NEN 38-30 indeling stakeholders.
 Volgorde van de opbouw stakeholdercirkel is willekeurig gekozen.

1

Wat moet ik hiermee als ondernemer ?

STELLING

Hoeveel mensen zijn er nodig om een bedrijf te runnen? Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

“Iedereen wint bij tijdelijke natuur”

Het Servotek bedrijf Essers, in de provincie Zeeland, is een voorbeeld van een succesvolle onderneming die gebruik maakt van tijdelijke natuur. Het bedrijf is gespecialiseerd in het ontwikkelen van projecten voor de waterbouw. Dit kan betekenen dat er vaak sprake is van tijdelijke natuur. Het bedrijf is gespecialiseerd in het ontwikkelen van projecten voor de waterbouw. Dit kan betekenen dat er vaak sprake is van tijdelijke natuur.

Maakt het verschil, hoeveel mensen er zijn nodig om een bedrijf te runnen? Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

“Voor een ondernemer is het belangrijk om te weten hoeveel mensen er nodig zijn om een bedrijf te runnen. Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

“Het is belangrijk om te weten hoeveel mensen er nodig zijn om een bedrijf te runnen. Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

“Het is belangrijk om te weten hoeveel mensen er nodig zijn om een bedrijf te runnen. Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

“Het is belangrijk om te weten hoeveel mensen er nodig zijn om een bedrijf te runnen. Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

Aankomende ondernemers: hoe ga je om met de uitdagingen van het ondernemerschap? Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

“Voor een ondernemer is het belangrijk om te weten hoeveel mensen er nodig zijn om een bedrijf te runnen. Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

Het is belangrijk om te weten hoeveel mensen er nodig zijn om een bedrijf te runnen. Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

“Voor een ondernemer is het belangrijk om te weten hoeveel mensen er nodig zijn om een bedrijf te runnen. Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

Voor een ondernemer is het belangrijk om te weten hoeveel mensen er nodig zijn om een bedrijf te runnen. Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

Voor een ondernemer is het belangrijk om te weten hoeveel mensen er nodig zijn om een bedrijf te runnen. Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

Voor een ondernemer is het belangrijk om te weten hoeveel mensen er nodig zijn om een bedrijf te runnen. Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

Voor een ondernemer is het belangrijk om te weten hoeveel mensen er nodig zijn om een bedrijf te runnen. Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

Voor een ondernemer is het belangrijk om te weten hoeveel mensen er nodig zijn om een bedrijf te runnen. Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

Voor een ondernemer is het belangrijk om te weten hoeveel mensen er nodig zijn om een bedrijf te runnen. Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd gemakkelijk te beantwoorden is.

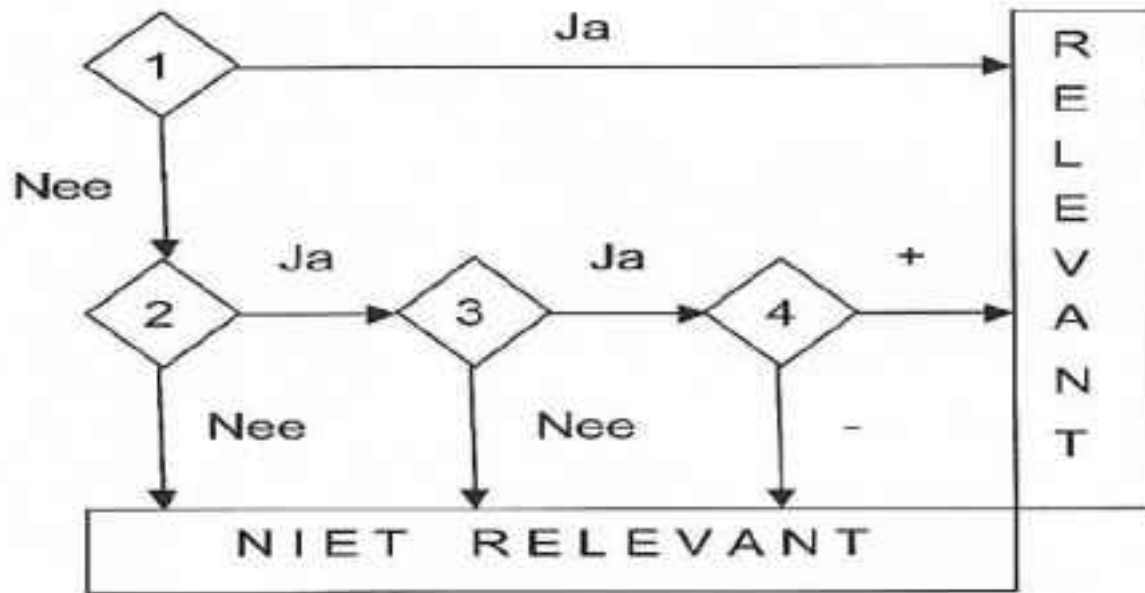
1

MATERIEEL? - RISICOANALYSES

RELEVANT – SIGNIFICANT – PRIORITEIT

(? Behandelbaar-Onafwendbaar-Fataal ?)

Iedere € kan maar 1 maal
uitgegeven worden

- 1 **WET - COMPLIANCE**
- 2 **RELEVANTIE**
- 3 **SIGNIFICANTIE**
- 4 **PRIORITEIT**

Wettelijke verplichting of wetgeving: Ja / Nee
 Impact op Milieu – Omgeving – Buren – Maatschappij
 Zwaarte impact en Beïnvloedbaarheid Ja / Nee
 Kosten – Baten – Tijdeffecten - Techniciteit

1

VISIE

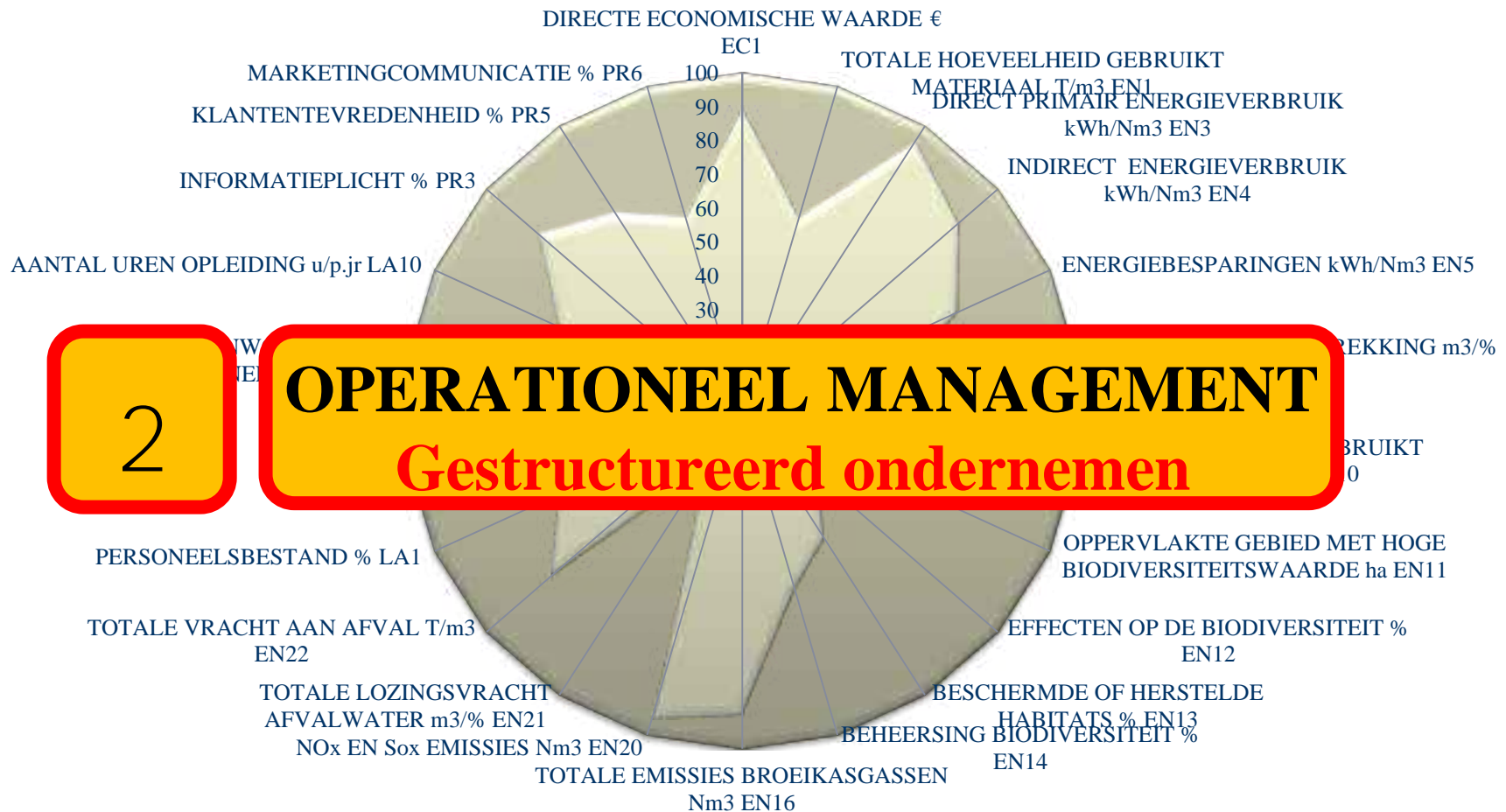
Wat is Relevant? Significant? Prioritair?

Materialiteitsmatrix Ateliers Vlassenroot

Internaliseren biodiversiteit in 3 stappen

2

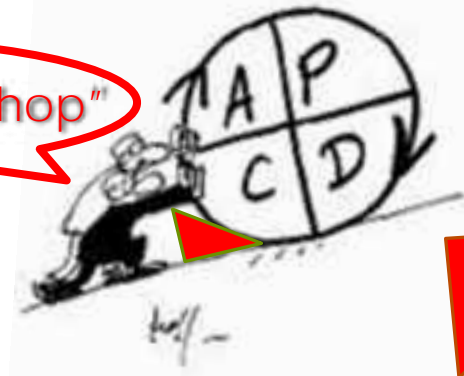
Van Ondernemerschap
... naar MVO ... naar Biodiversiteit

“Ondernemen is **structureren** !”

en

“Structureren is **verankeren** !”

“ISO é hop – ISO é hop”

2

Biodiversiteit is een werkwoord !
"Het Internaliseren"

Introduceren - Implementeren
Borgen - Verankeren -
Aanhouden - Vasthouden -
Volhouden - Herhalen -
"Continu Verbeteren"

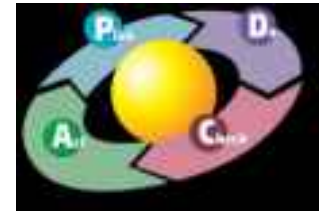

*"Eén keer is GEEN keer !,
Maar is beter dan nul keer"*

2

ISO 14001:2015 en Biodiversiteit

Belangrijkste Milieumanagementsysteem norm

En te weten

Biodiversiteit staat er nog in ook

..... In **de Bijlage A:**

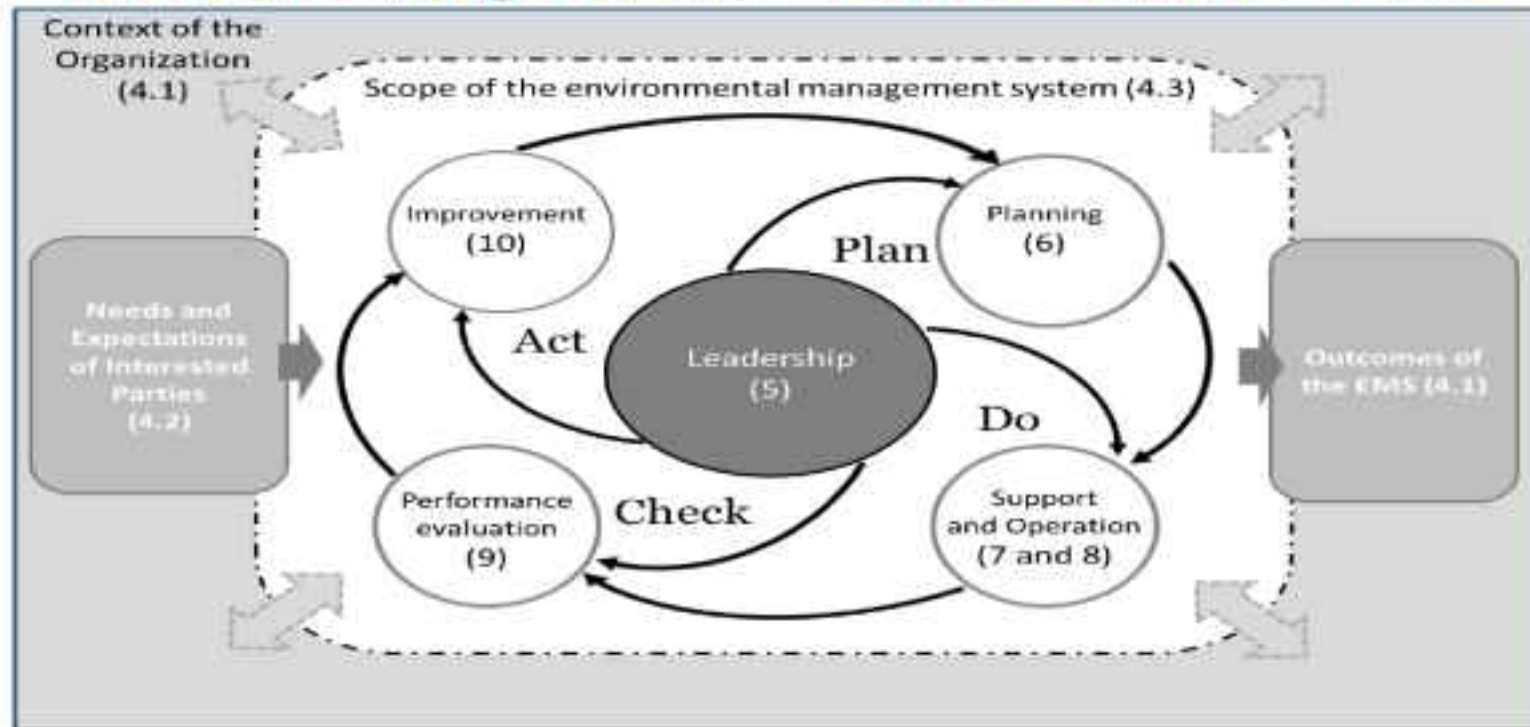
- Inzicht in de **organisatie** en haar **context** (A.4.1)
- **Leiderschap** en **Milieubeleid** (A.5.2)

2

ISO 14001 : 2015 – HLS

Norm = Structuur

Visualiseren HLS in ISO/CD 14001:2015

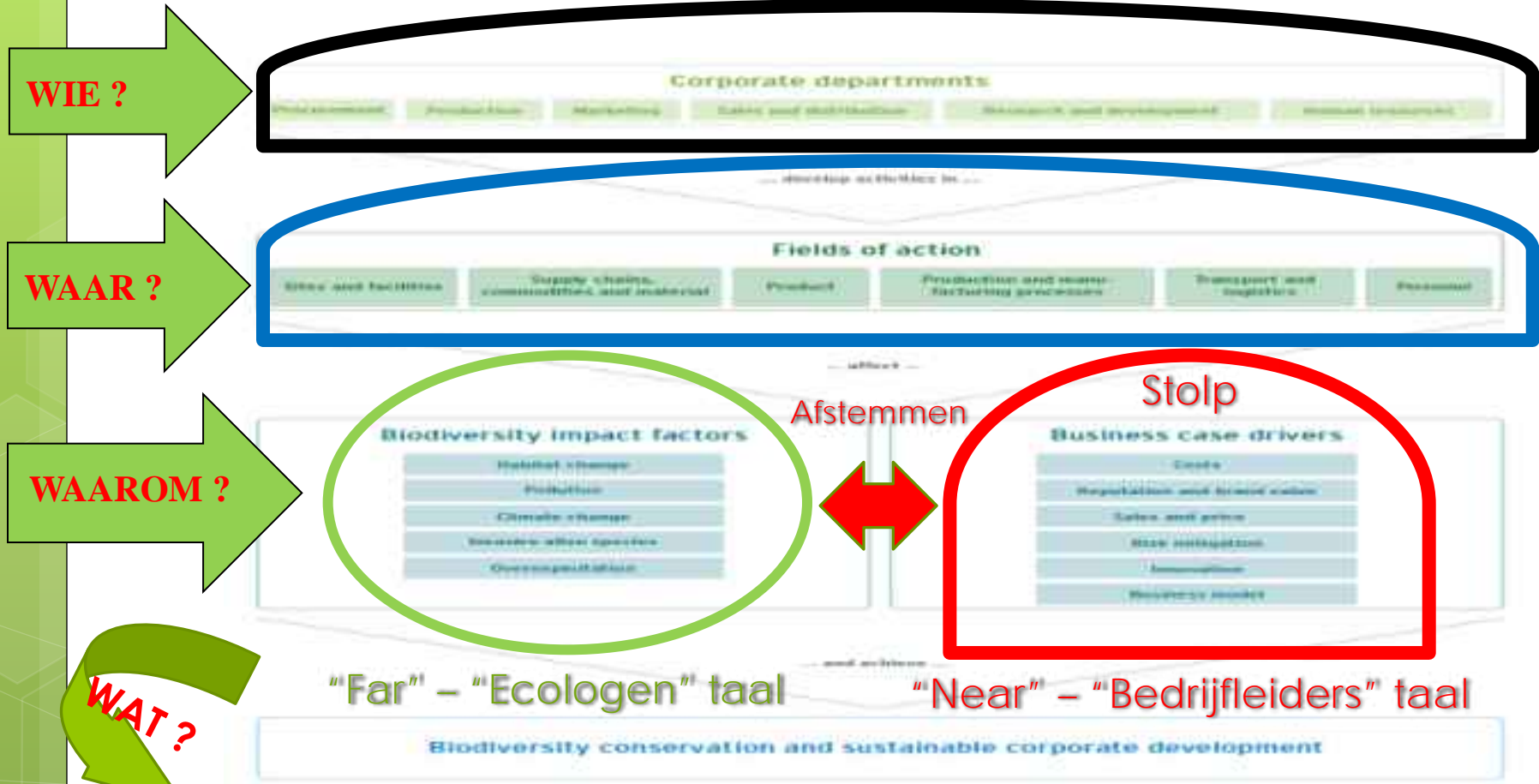

Note: Numbers in brackets represent the clauses in the new High Level Structure.

12

2

Een organisatie – Haar structuur en het afstemmen van biodiversiteit

WIE ?

WAAR ?

WAAROM ?

WAT ?

Figure 1: Corporate biodiversity management flow diagram

Corporate Biodiversity Management Handbook – Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety

2

STOLP concept (Near) en biodiversiteit Risico's, Kansen en Structuren voor Actiepunten

Milieu

Dieren

Planten

Profit

Organisatiestructuren

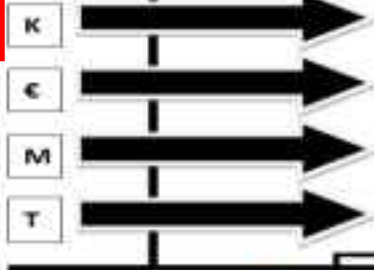
Bedrijfsgebouw

Bedrijfsterrein

Mens

K
€
M
T

OUTPUT

OUTCOME

CHANGES BENEFITS

Omgeving

Maatschappij

Kennis + Middelen + Mensen + Technologie(materialen en energie) = GO !

2

Haalbaarheidsquadrant Biodiversiteit

2

BIODIVA 2017

= **Instrument tot opstap naar structuur**
- **Principes** -

- **Inzicht geven** in de huidige status van biodiversiteit, de direct te nemen acties en de mogelijke toekomstige verbeteringstrajecten
- **Eenvoudig** en makkelijk toe te passen
- **Inpasbaar** in verschillende normeringskaders en managementsystemen (bv. GRI, ISO14001)
- **Op maat** van bedrijven / in bedrijfstaal
- Opvolging over **meerdere jaren** → **continue verbetering**

2

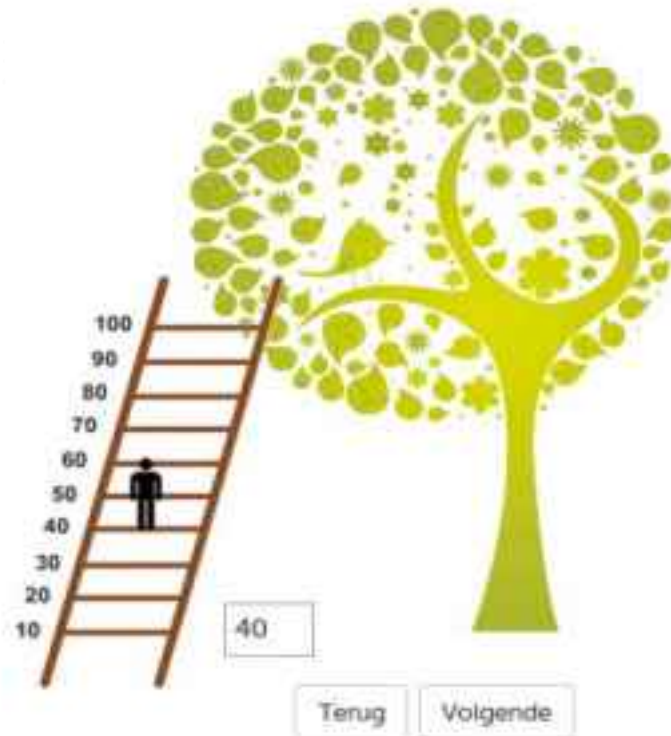
BIODIVA

Hoe goed zijn we bezig met biodiversiteit?

BIODIVERSITEITSLADDER

= voorstelling van de mate waarin biodiversiteitszorg binnen je bedrijf is ingeburgerd.

Houdt je bedrijf NU reeds rekening met biodiversiteit?

2

BIODIVA - Biodiversiteitsscan

Slechts **22 vragen**, telkens 5 mogelijke antwoorden

Gestructureerd volgens de **ISO / High Level Structure / 14001:2015**

- Context van de organisatie
- Leiderschap en beleid
- Planning
- Ondersteuning
- Uitvoering
- Evaluatie van de prestaties
- Verbetering

Gelinkt aan **GRI-indicatoren** en **duurzaamheidsverslaggeving**

→ **Biodiversiteitsprestaties** 1) internaliseren en 2) continu verbeteren

2

BIODIVA concreet 2017

Score – Plan van aanpak - Verbetertraject

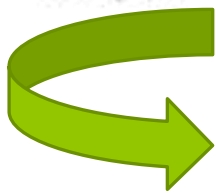

Start	Registreren	Biodiversiteitsladder	BIODIVA-vragen	Resultaten
BIODIVA-vragen				
				Vraag 2 van 22 Domein: Leiderschap en beleid
Vraag				
Is er een visie omtrent biodiversiteit en is deze opgenomen als een vorm van verbintenis in een beleid(verklaring) en/of een charter en/of de doelstellingen of de prestatie-indicatoren van het bedrijf?				
Ja, een neergeschreven verbintenis omtrent biodiversiteit is vastgelegd.				
De opmaak van of de integratie in een neergeschreven verbintenis van het thema biodiversiteit is hangende.				
✓ De opmaak van of de integratie in een neergeschreven verbintenis van het thema biodiversiteit is gebeurd.				
Biodiversiteit als thema maakt deel uit van een neergeschreven verbintenis en volgt als gevolg hiervan het PDCA (Plan - Do - Check - Acti - proces).				
Biodiversiteit als thema maakt specifiek deel uit van een neergeschreven verbintenis en volgt als gevolg hiervan het PDCA (Plan - Do - Check - Acti - proces), inclusief het principe van continue verbetering.				

2017

2018

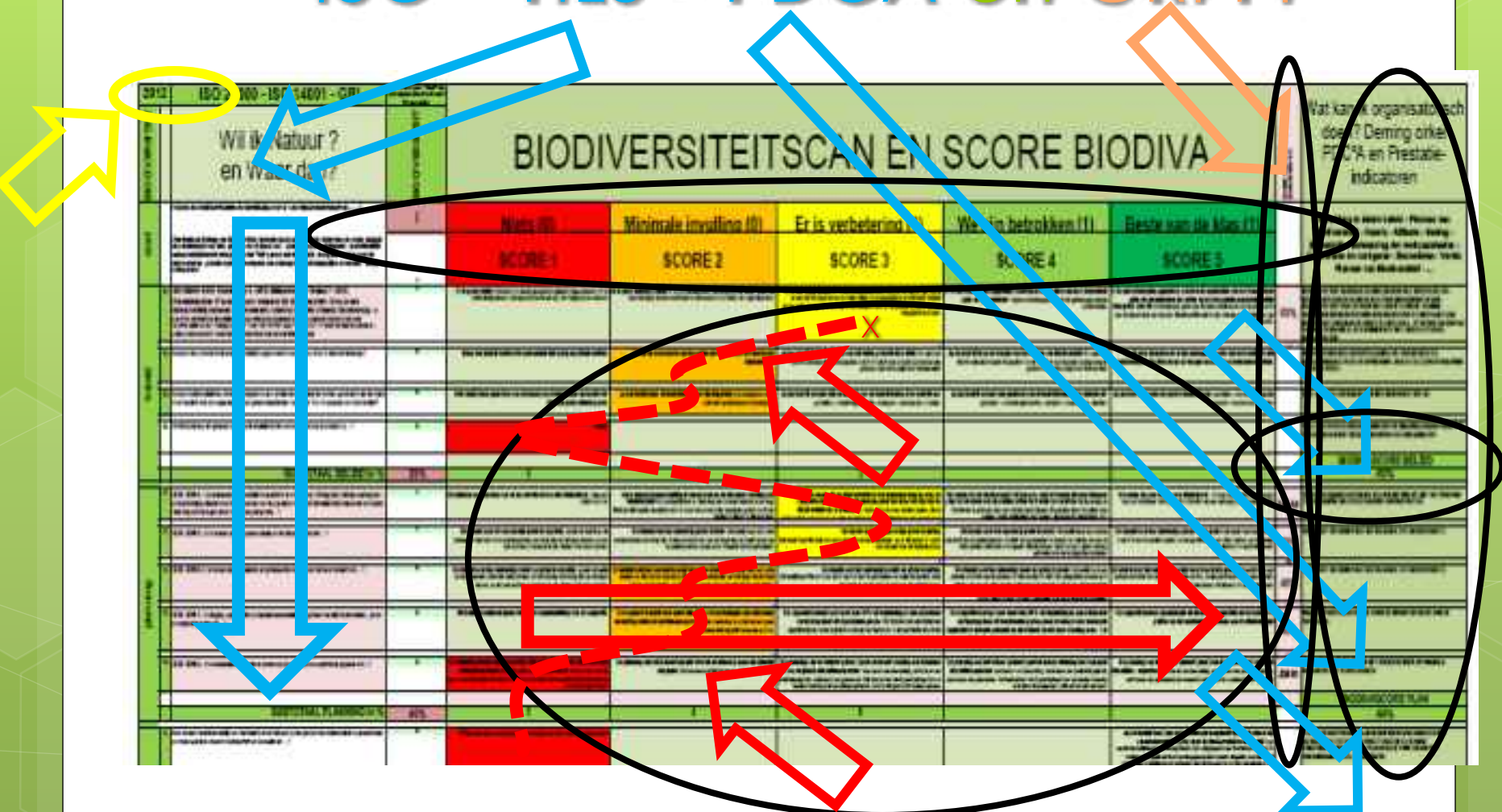
Plan van aanpak

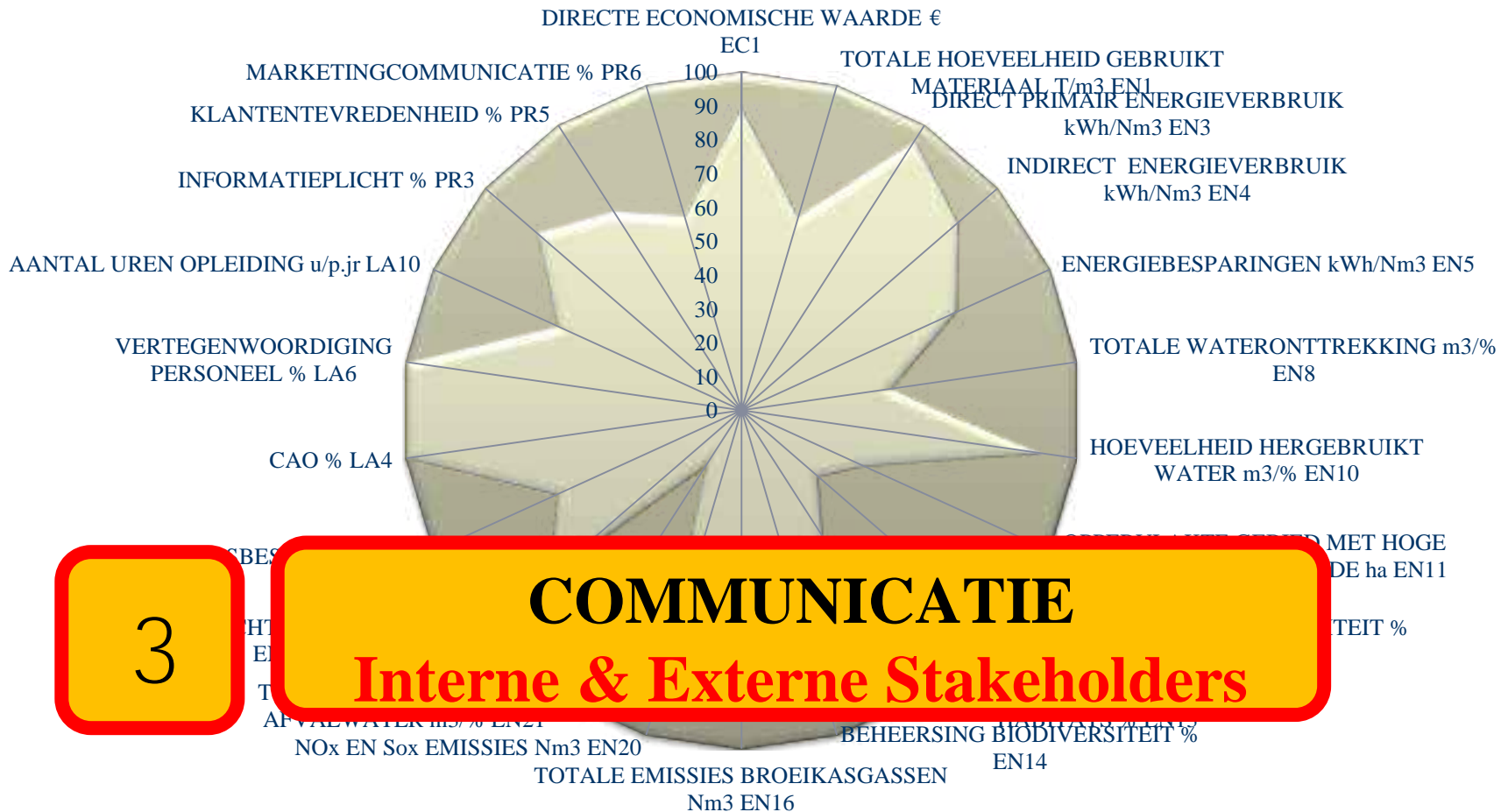
2

BIODIVA – Het concept ISO – HLS - PDCA en GRI PI

3912 ISO 14001-14001 - GRI		BIODIVERSITEITSCAN EN SCORE BIODIVA					Wat kan mijn organisatie doen? Derringer orke PDCA en Prestatie-indicatoren
	Wils (I)	Minimale invulling (II)	Er is verbetering (III)	Wie is betrokken (II)	Beste van de klas (I)		
	SCORE 1	SCORE 2	SCORE 3	SCORE 4	SCORE 5		
1.1	Wils (I)	Minimale invulling (II)	Er is verbetering (III)	Wie is betrokken (II)	Beste van de klas (I)		
1.2							
1.3							
1.4							
1.5							
1.6							
1.7							
1.8							
1.9							
1.10							
1.11							
1.12							
1.13							
1.14							
1.15							
1.16							
1.17							
1.18							
1.19							
1.20							
1.21							
1.22							
1.23							
1.24							
1.25							
1.26							
1.27							
1.28							
1.29							
1.30							
1.31							
1.32							
1.33							
1.34							
1.35							
1.36							
1.37							
1.38							
1.39							
1.40							
1.41							
1.42							
1.43							
1.44							
1.45							
1.46							
1.47							
1.48							
1.49							
1.50							
1.51							
1.52							
1.53							
1.54							
1.55							
1.56							
1.57							
1.58							
1.59							
1.60							
1.61							
1.62							
1.63							
1.64							
1.65							
1.66							
1.67							
1.68							
1.69							
1.70							
1.71							
1.72							
1.73							
1.74							
1.75							
1.76							
1.77							
1.78							
1.79							
1.80							
1.81							
1.82							
1.83							
1.84							
1.85							
1.86							
1.87							
1.88							
1.89							
1.90							
1.91							
1.92							
1.93							
1.94							
1.95							
1.96							
1.97							
1.98							
1.99							
1.100							

Internaliseren biodiversiteit in 3 stappen

3

COMMUNICATIE
Interne & Externe Stakeholders

3

BIODIVA-scan

Het resultatenrapport wordt automatisch opgestuurd naar het opgegeven e-mailadres

Dit rapport bevat naast alle resultaten ook een actieplan!

Surf naar www.provincieantwerpen.be en tik 'BIODIVA' in de zoekbalk in

3

BIODIVA

Visualisatie & Trend

De rode lijn duidt 80% aan. Bedoeling is om minimaal 60% te behalen

Totaal score biodiva	46%
Context van de organisatie	80%
Leiderschap en beeld	40%
Planning	55%
Ondersteuning	56%
Uitvoering	40%
Evaluatie van de prestaties	50%
Verbetering	40%

3

GRI G4 – 2015

Duurzaamheidsverslaggeving

GRI G4

SUSTAINABILITY REPORTING
GUIDELINES

LV Consult

3

GRI G4

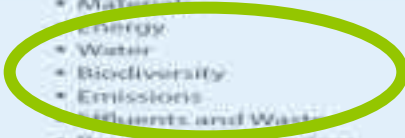

5 Prestatie-indicatoren Biodiversiteit

TABLE 1: CATEGORIES AND ASPECTS IN THE GUIDELINES

Category	Economic	Environmental			
Aspects ¹⁾	<ul style="list-style-type: none"> • Economic Performance • Market Presence • Indirect Economic Impacts • Procurement Practices 	<ul style="list-style-type: none"> • Materiality • Energy • Water • Biodiversity • Emissions • Effluents and Wastewater • Products and Services • Compliance • Transport • Overall • Supplier Environmental Assessment • Environmental Grievance Mechanisms 			
Category	Social		Environmental		
Sub-Categories	Labor Practices and Decent Work	Human Rights	Society	Product Responsibility	
Aspects ¹⁾	<ul style="list-style-type: none"> • Employment • Labor/Management Relations • Occupational Health and Safety • Training and Education • Diversity and Equal Opportunity • Equal Remuneration for Women and Men • Supplier Assessment for Labor Practices • Labor Practices Grievance Mechanisms 	<ul style="list-style-type: none"> • Investment • Non-discrimination • Freedom of Association and Collective Bargaining • Child Labor • Forced or Compulsory Labor • Security Practices • Indigenous Rights • Assessment • Supplier Human Rights Assessment • Human Rights Grievance Mechanisms 	<ul style="list-style-type: none"> • Local Communities • Anti-corruption • Public Policy • Anti-competitive Behavior • Compliance • Supplier Assessment for Impacts on Society • Grievance Mechanisms for Impacts on Society 	<ul style="list-style-type: none"> • Customer Health and Safety • Product and Service Labeling • Marketing Communications • Customer Privacy • Compliance 	

34 Milieuaspecten:
EN1 – EN34
5 Biodiversiteit:
EN11 – EN14 &
EN26

3

Communicatie en Biodiversiteit

3

Communicatie, UN SDG en Biodiversiteit

- SDG 15 - Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen op het vasteland, beheer bossen en wouden duurzaam, bestrijd woestijnvorming, stop landdegradatie en draai het terug en roep **het verlies aan biodiversiteit** een halt toe

- *"Pas als de laatste boom gestorven is, de laatste rivier vergiftigd en de laatste vis gevangen, zullen we realiseren dat we geen geld kunnen eten."*
 - Cree Indiaans gezegde

3

DUURZAME ONTWIKKELINGS DOELSTELLINGEN
 17 DOELSTELLINGEN OM ONZE WERELD TE TRANSFORMEREN

Structuren – Inpasbaarheid actie – Communicatie

Volg nr	GRI G4	SDG 2030 Ref UN	MVO Ref ISO 26000	Omschrijving	Target en opmerkingen	Getal	Eenheid	P.I.
M 8	EN 13	 	6.5.6 -	Verbeteren biodiversiteit	Bufferzone verder aanleggen en aanhouden + onderhouden			

Schoon water en sanitair

Leven in het water

Leven op het land

Ondernemen is Veranderen

"If you change nothing,
nothing will change"

EINDE

Ondernemerschap en Biodiversiteit

“De toestand is hopeloos, maar niet ernstig”

of

“De toestand is ernstig, maar niet hopeloos”

! VRAGEN ?

Dank U